

Raport diagnostyczny 2023

Podsumowanie diagnoz lokalnych

Bardzo Młoda Kultura 2023-2025

Lubelskie

Wprowadzenie

Program Bardzo Młoda Kultura [BMK] w edycji na lata 2023-2025 za główny cel realizowanych zadań obiera rozwój **podmiotowego uczestnictwa młodzieży** w kulturze. Cel ten, zgodnie z deklaracjami Centrum Spotkania Kultur w Lublinie [CSK] (lokalnego operatora BMK na województwo lubelskie), zapisanymi we wniosku aplikacyjnym do programu, będzie realizowany w trzech wymiarach: 1) poprzez działania na rzecz poprawy kwalifikacji, kompetencji, wiedzy oraz możliwości działania osób pracujących z młodzieżą w regionie; 2) poprzez wsparcie na rzecz lokalnych partnerstw dla edukacji kulturowej (poprzez system dofinansowania inicjatyw lokalnych opartych na lokalnych diagnozach); 3) poprzez tworzenie rozległej sieci współpracy obejmującej całe województwo. Zadaniem niniejszego raportu jest ukazanie specyfiki podmiotowego uczestnictwa w kulturze poprzez pryzmat lokalnych diagnoz wykonanych przez realizatorów programowych inicjatyw lokalnych w 2023 roku, wspartych działaniami badawczymi o charakterze ewaluacyjno-diagnostycznym.

Dlaczego uczestnictwo? W licznych materiałach (zwłaszcza anglojęzycznych) terminy „uczestnictwo w kulturze” i „konsumpcja kulturowa” (a także „uczestnik” oraz „konsument” kultury) traktuje się zamiennie. Niniejsza publikacja zwraca jednak uwagę, że koncepcja uczestnictwa w kulturze jest pojęciowo nieco inna od koncepcji zachowań zaliczanych potocznie do konsumpcji kulturalnej. Konsumpcja jest pojęciem bardziej jednowymiarowym, skupia się na przetwarzaniu czy też przyjmowaniu wytworów szeroko rozumianej kultury, to bardziej akt korzystania, odbiór kultury, często w sposób bierny. Współcześnie więc coraz trudniej jest wyznaczyć granice konsumpcji kultury, bo konsumujemy ją permanentnie i „niemal na każdym kroku”. Wskazanie na „uczestnictwo” to próba podkreślenia, po pierwsze, wagi interakcji symbolicznych i znaczeń (funkcja komunikacyjna), po drugie, systemu wartości, norm i wzorców (funkcja aksjologiczna) i po trzecie, wymiany informacji, kodów, interakcji z innym człowiekiem (funkcja społeczna) (Morrone 2006). Dlatego też uczestnictwo w kulturze wymaga aktywności, odnosi się do faktu, że bierzesz udział lub angażujesz się w coś.

Dlaczego podmiotowe? Można to rozumieć w sensie szerszym jako indywidualny udział w zjawiskach kultury, albo węższym jako uczestnictwo w kulturze artystycznej (w której można wyróżnić partycypację twórczą lub odbiorczą). To aktywne, świadome działanie ludzi, poprzez które nie tylko konsumują kulturę, ale także aktywnie ją kształtują, interpretują i

przyczyniają się do jej tworzenia. To zaangażowanie opiera się na indywidualnych doświadczeniach, wartościach, i wyraża się w różnych formach działalności kulturalnej – od sztuki, przez rajdy turystyczne, różnorakie warsztaty twórcze, po budowanie międzypokoleniowych pomostów komunikacyjnych. Poprzez podmiotowe uczestnictwo człowiek jest nie tylko aktywnie konsumuje kulturę, tworzy ją, ale też wykorzystuje do budowania i wyrażania swojej tożsamości.

Dlaczego młodzież? Co najmniej od 2019 roku w raportach diagnostycznych w ramach lubelskiej BMK odnaleźć można twierdzenia o dużych trudnościach w zaktywizowaniu starszych kategorii młodzieży, która wychodząc z wieku dziecięcego traci zainteresowanie ofertą placówek animujących, choć nie rezygnuje z kultury. Współcześnie bowiem kluczową rolę w transformacji sposobu, w jaki młodzież uczestniczy w kulturze, odgrywają nowe technologie. Internet, platformy społecznościowe, gry komputerowe i inne technologie cyfrowe stały się integralną częścią codziennego życia młodych ludzi. Z jednej strony, dostęp do szerokiego zakresu treści kulturalnych jest teraz łatwiejszy niż kiedykolwiek wcześniej, jednak istnieje także ryzyko, że młodzież ograniczając się do wirtualnego świata, zacznie tracić kontakt z bezpośrednim doświadczaniem kultury w obecności innych ludzi.

Dlaczego diagnoza lokalna? Jest to narzędzie, które nie tylko może pomóc rozpoznać potrzeby lokalnej społeczności i przygotować odpowiednią ofertę kulturową. Diagnoza pozwala bowiem zidentyfikować zasoby kulturowe, znajdujące się na danym obszarze, rozpoznać inicjatywy kulturalne i potencjały drzemiące w historii, tradycjach, środowisku naturalnym czy samych mieszkańcach. Pozwala także wskazać wyzwania i definiować problemy związane z życiem kulturalnym w konkretnym miejscu, takie jak ograniczenia finansowe, brak infrastruktury czy niedostateczne kompetencje poznawcze, komunikacyjne, cyfrowe lub inne. Na podstawie zebranych danych można opracować strategię rozwoju kultury, czy choćby świadomie skoncentrować wysiłki na obszarach, które wymagają największego wsparcia. Jednocześnie diagnoza lokalna stwarza możliwość do zaangażowania społeczności w proces podejmowania decyzji, co zwiększa szansę, że podejmowane działania będą bardziej zgodne z oczekiwaniami i potrzebami społeczności.

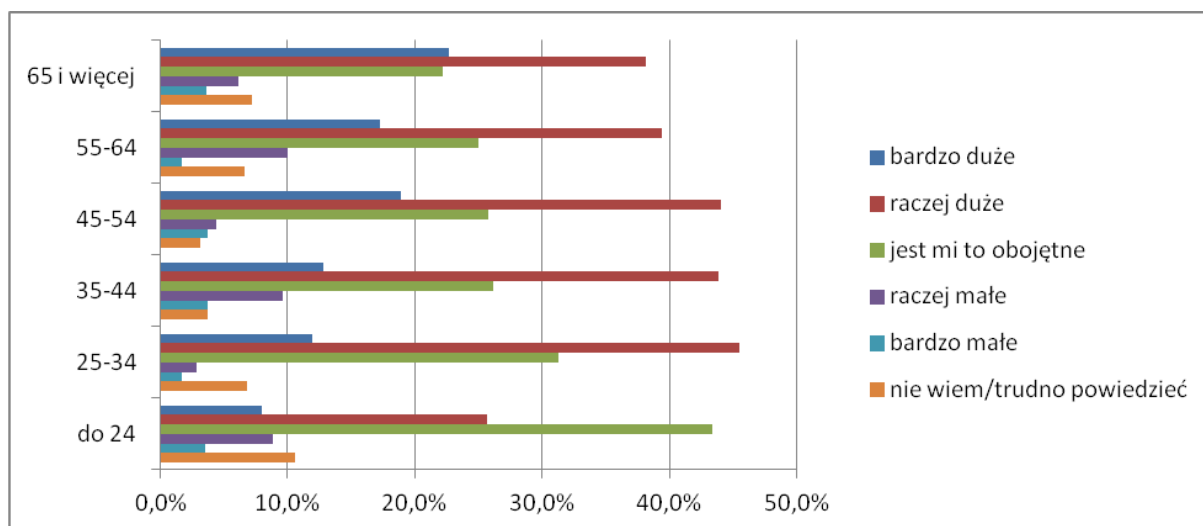
1. Tło problemowe

Młodzież jest jedną z trudniejszych grup docelowych w ramach prowadzonej edukacji kulturowej. Jednym bowiem z głównych wyzwań jest potrzeba skutecznego angażowania

młodzieży w działania partycypacyjne i procesy edukacyjne. Zmiany społeczne i kulturowe wymagają wykorzystania nowoczesnych metod nauczania, zdolnych zainteresować i zachęcić do aktywnego uczestnictwa. Tym większe to wyzwanie, że to właśnie w okresie młodzieńczym kształtują się silnie wartości, postawy oraz identyfikacja kulturowa, co sprawia, że edukacja w tym obszarze ma kluczowe znaczenie. Jednocześnie, młodzież w sposób naturalny wyraża mniejsze zainteresowanie np. dziedzictwem kulturowym (zob. Rysunek 1), a jeśli uczestniczy w kulturze, to w dużej mierze w kręgu znajomych (zob. Tabela 1), przez co wpływ rodziny i takich instytucji jak szkoła czy ośrodek kultury jest w tym okresie już znacznie mniejszy niż wcześniej.

Ponadto, chociaż nowe technologie mogą być narzędziem wzbogacającym edukację kulturową, to równocześnie niosą ze sobą zwiększone ryzyko utraty zainteresowania kulturą lokalną na rzecz globalnych trendów. Młodzi ludzie stają się coraz bardziej otwarci na wpływy z różnych części świata, co naturalnie prowadzi, z jednej strony, do tworzenia oryginalnych form wyrażania się, wzbogacających kulturę młodzieżową, z drugiej strony stawia wyzwanie tradycyjnym wartościom i normom, opakowanym być może w mniej atrakcyjne „dziedzictwo kulturowe”.

Rysunek 1. Jakiego znaczenia ma dla Pana(i) dbałość o lokalne dziedzictwo kulturowe rozumiane jako świadectwo tego, jak żyły kolejne pokolenia, historię miejsc i ludzi, którzy w tych miejscach żyją, spuściznę książek, dzieł sztuki, zabytków historii i nauki, przekazów ustnych, zwyczajów i obyczajów? (n=1008, Polska, 2019)

Źródło: badania własne.

Tabela 1. Ogólnie rzecz biorąc, czy w wydarzeniach kulturalnych uczestniczy Pan(i) najczęściej...? (n=1008, Polska, 2019)

	do 24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej
indywidualnie	5,3%	9,7%	5,3%	8,9%	13,4%	11,9%
z rodzicami	6,2%	2,3%	4,8%	3,2%	1,7%	3,1%
z małżonkiem/partnerem	9,7%	29,1%	26,6%	23,4%	29,1%	19,1%
z dziećmi	4,4%	4,6%	6,9%	4,4%	4,5%	5,2%
z całą rodziną	8,0%	18,9%	28,2%	17,7%	12,3%	9,8%
ze znajomymi/przyjaciółmi	51,3%	24,0%	11,2%	16,5%	10,6%	10,3%
nie uczestniczę w wydarzeniach kulturalnych	9,7%	7,4%	12,2%	17,1%	22,3%	28,4%
trudno powiedzieć	5,3%	4,0%	4,8%	8,9%	6,1%	12,4%

Źródło: badania własne.

Należy także zauważyć, że część młodzieży doświadcza ograniczonego dostępu do szeroko pojętej edukacji kulturowej z powodu nierówności społeczno-ekonomicznych. Wsparcie dla szkół z obszarów mniej uprzywilejowanych staje się kluczowym elementem zwiększenia równości w dostępie do kultury. Życie kulturalne na wsi stwarza stosunkowo niewiele okazji do zaangażowania w działania kulturotwórcze, placówki kulturalne stosunkowo rzadko mają możliwość wyjścia poza schemat (świetlice ze stołem do ping-ponga i kilkoma grami planszowymi, czy zaproponowaniem – w zależności od możliwości budżetowych – jednych lub dwóch cyklicznych, dość typowych zajęć warsztatowych dla dzieci jak taniec, które będą zamykały stałą ofertę skierowaną do dzieci), chociaż pracownicy angażują się w wiele różnego rodzaju inicjatyw. Jednocześnie jednak zauważalny jest deficyt organizowania wydarzeń z zakresu kultury, w trakcie których dzieci mają możliwość integracji z rówieśnikami, poznawania nowych osób – brak jest przestrzeni (poza szkołą i domem), gdzie dzieci mogą się angażować i proponować własne działania. Większość wydarzeń dzieje się w szkole i przy szkole, co szybko może się przerodzić w przesyt szkołą i zniechęcać do dodatkowych aktywności, bowiem dzieją się w przestrzeni szkolnej. Ten nierówny dostęp do zasobów kulturalnych dotyczy zwłaszcza młodzież z mniejszych miejscowości czy obszarów wiejskich (trudności w dostępie do wydarzeń kulturalnych, muzeów czy instytucji artystycznych), co na dłuższą metę prowadzi do rozwarstwienia wśród młodzieży w kulturalnym doświadczeniu.

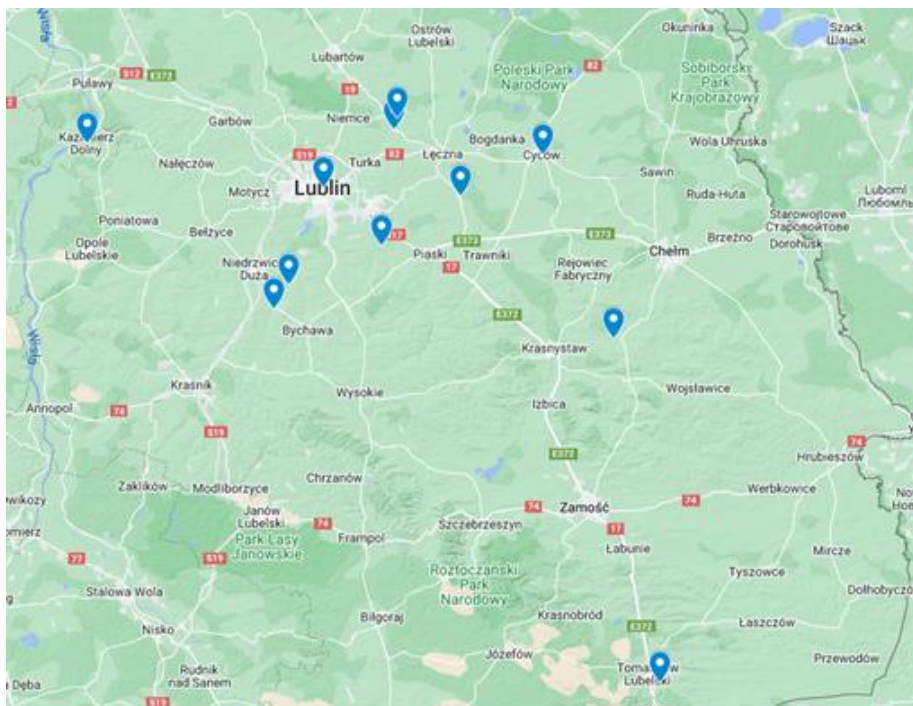
Działalność placówek kulturalnych – co opisywał też wspomniany raport z 2019 r. – zmagają się z systemowym niedofinansowaniem, które wynika nawet nie tyle z ograniczonych

środków celowych, ale przede wszystkim ograniczeń kadrowych i strukturalnych, bowiem często jeden pracownik np. biblioteki szkolnej, jednocześnie nauczyciel, prowadzi też bibliotekę gminną i próbuje w oparciu o różne środki zewnętrzne rozszerzać ofertę instytucji, poświęcając nierzadko swój prywatny czas poza godzinami otwarcia placówki. Wydaje się, że nauczyciele, animatorzy, osoby pracujące z młodzieżą odgrywają kluczową rolę w dostarczaniu efektywnej edukacji kulturowej. Niemniej jednak często brakuje szkoleń i możliwości rozwoju zawodowego dla edukatorów, aby pozostawali na bieżąco z różnorodnymi tematami kulturowymi, metodologiami nauczania i wykorzystywaniem technologii w edukacji kulturalnej. Współpraca między instytucjami edukacyjnymi a kulturalnymi może okazać się kluczowa dla tworzenia kompleksowych programów edukacyjnych. Często brakuje skoordynowanych działań między tymi dwoma sektorami. Twórcy i realizatorzy programu Bardzo Młoda Kultura mają ambicje tę sytuację zmieniać.

2. Diagnozy lokalne

Tegoroczna edycja (2023 r.) programu BMK wybrała 8 partnerstw na realizację lokalnych projektów kulturalnych, a każdy z nich poprzedzony był realizacją diagnozy lokalnej. W zamierzeniu programu chodziło więc o to, by zaproponować działania zgodne z wnioskami wypracowanymi w diagnozie przy czynnym udziale młodzieży.

Rysunek 2. Rozproszenie podmiotów w ramach związanych partnerstw w programie BMK w 2023 r. w woj. lubelskim.

Projekty realizowane były przez partnerów m.in. w takich miejscowościach jak Cyców, Kazimierz Dolny, Łaszczówka, Milejów, Piotrowice, Siennica Różana, Spiczyn czy Zawieprzyce – miejscowościach niedużych, najczęściej oddalonych o dużych miast, które nie mogą codziennie korzystać z miejskiej infrastruktury i atrakcji miasta (zob. Rysunek 2). Po zawiązaniu partnerstw, kolejnym działaniem było przeprowadzenie diagnozy lokalnej, to jest badania, które ma pomóc w zdobyciu bardzo konkretnych informacji na temat środowiska lokalnego – o mieszkańcach, ich relacjach i potrzebach. Wszystkie diagnozy skierowane były na lokalną młodzież i ich oczekiwania. Wnioski z nich płynące, osobne i w formie zagregowanej dają ciekawy wgląd w perspektywę uczestnictwa w kulturze młodzieży z, bądź co bądź, bardziej peryferyjnych terenów Polski.

Przypadek 1:

Młodzież gminy ma trudny dostęp do zorganizowanych zajęć kulturalnych. Wynika to m. in. z lokalizacji gminy, w której ograniczony jest dostęp do komunikacji, która łączy gminę z większymi miastami. W celu sprecyzowania potrzeb naszej lokalnej młodzieży przeprowadzony został wywiad.(...) Partnerzy projektu będą starać się stworzyć działania przybliżone do wskazówek z przeprowadzonych wywiadów. Myślimy nad zorganizowaniem wspólnej wycieczki czy warsztatów integrujących młodzież, dnia rozgrywek sportowych nawiązujących do tradycyjnych zabaw lokalnych, strażackich czy harcerskich oraz wspólne ogniska z karaoke z biesiadnymi piosenkami. Mamy nadzieję, że rozpoczęcie nowych działań na naszym terenie wpisze się w kalendarz wydarzeń cyklicznych w naszej gminie.

Przypadek 2:

Na podstawie wstępnej diagnozy potrzeb młodzieży dotyczących warsztatów teatralnych można wyciągnąć następujące wnioski: (...) Podsumowując wnioski z wstępnej diagnozy potrzeb młodzieży wynika, że warsztaty teatralne powinny skupiać się na rozwijaniu wyrażania siebie, pewności siebie, kreatywności, pracy zespołowej, komunikacji, wyzwań osobistych oraz umiejętności wystąpień publicznych. Ważne jest stworzenie atmosfery, która zachęca do eksperymentowania, budowania relacji i rozwijania umiejętności aktorskich, jednocześnie biorąc pod uwagę indywidualne potrzeby i cele młodzieży.

Przypadek 3:

W ramach wstępnej diagnozy związanej z potrzebami młodzieży, którą zrealizowaliśmy w ramach partnerstw, bazując na obserwacji oraz wywiadach fokusowych, zebraliśmy całość formułując następujące wnioski: - potrzeba skutecznego planowania własnej pracy, w tym mobilizacji. Młodzież przyznaje się, że poprzez łatwy dostęp do komputerów i innych urządzeń cyfrowo- multimedialnych (portale społecznościowe, gry itp.) nie potrafią rozplanować swojej pracy; - potrzeba ukierunkowania i wybrania odpowiedniej drogi do samorozwoju (...); - potrzeba tworzenia oraz aktywności w lokalnym środowisku – (...) dowiadujemy się, że młodzież odczuwa potrzebę kreowania lokalnej rzeczywistości (...); - potrzeba wsparcia ze strony instytucji/organizacji, osób dorosłych - Młodzież charakteryzująca się predyspozycjami aktywności lokalnej jest nadal mało zauważana (...) wszelkie pomysły/działania podejmowane przez młodzież są ignorowane.

Przypadek 4:

Badanie dotyczące potrzeb społeczności lokalnej w dziedzinie kultury oparte było na pośrednim i bezpośrednim kontakcie z młodzieżą. (...) dowiedzieliśmy się, że (...) młodzieży brakuje sklepów Empik, Rossman i Żabka. Ponadto brakuje kina, imprez plenerowych, koncertów i miejsca spotkań, np.. kawiarni, toru do kalisteniki, skyteparku. W GOK brakuje zajęć Pool Dance, akrobatyki jogi. Stwierdzone problemy młodych: - izolacja społeczna (kontakt z rówieśnikami przez sieć, bierność, alienacja, brakiem odpowiednich miejsc spotkań dla młodzieży); - niewystarczająca oferta zajęć, - zbyt mały udział w życiu publicznym; - niewystarczająca infrastruktura edukacyjno-rekreacyjna; - słabe poczucie lokalnej tożsamości; - niewystarczająca liczba miejsc na spotkania i z dostępem do kultury; - słaba integracja i współpraca międzypokoleniowa.

Przypadek 5:

Gdy rozmawiamy z dziećmi i młodzieżą, to najczęściej mówiąc wprost „sami nie wiedzą co chcą”. Coraz trudniej oderwać ich od komputera czy telefonu. Nam się kilkukrotnie już udało więc raczej nam ufają. Wiedzą, że nie zmuszamy, a zachęcamy. Wiedzą, że na próbach i spotkaniach jest miła atmosfera, że można się pośmiać, coś zjeść, pogadać. Ostatnio zgłaszali nam, że chcą skatepark (ale niestety nie mamy nawet takiego miejsca- gminnej działki gdzie można by coś takiego zrobić). Jako miłośnicy tradycji wiejskich chcielibyśmy rozwijać się w tym kierunku.

Przypadek 6:

Po przeprowadzeniu wstępnej diagnozy potrzeb kulturalnych młodzieży pośród wychowanków naszej instytucji (...) jako przedstawicieli społeczności lokalnej wynika, że w mieście organizowanych jest dużo przedsięwzięć dla dzieci, lecz dla grupy wiekowej 15-19 jest ich niewystarczająca ilość. Młodzież deklaruje, że gdyby odbywały się wydarzenia dostosowane do ich wieku i zainteresowań, to chętnie brałaby w nich udział.

Przypadek 7:

Problem dojazdu jest jednym z podstawowych czynników wpływających na możliwości działania czy też uczestnictwa młodzieży naszej gminy w wydarzeniach kulturalnych, ponieważ komunikacja MPK dojeżdża do naszej gminy tylko w dni robocze w godzinach porannych i popołudniowych. Oferta dodatkowych zajęć dla młodych, mieszkających na terenach gminy jest bardzo ograniczona, również pod względem finansowym. Wszelkie inicjatywy skierowane są głównie do dzieci bądź osób dorosłych, brakuje grup warsztatowych dla młodzieży i kół zainteresowań. Zauważyliśmy, że nie ma stałego miejsca spotkań dla młodzieży (lokalu), akcji pod fajnym hasłem młodzieżowym, spotkanie z ciekawym człowiekiem (kimś znanym). Dzięki przeprowadzonej diagnozie mogliśmy dowiedzieć się jaką tematykę i formę działań młodzież chciałaby zrealizować w naszej gminie.

Diagnozy realizowane były poprzez konsultacje społeczne, ankietowanie i obserwacje. Główną techniką, po którą sięgali późniejsi grantobiorcy, był kwestionariusz ankiety, często elektronicznej. Podsumowując przedstawione przypadki, można wskazać kilka wspólnych wniosków dotyczących wyzwań i problemów związanych z edukacją kulturową nakierowaną na młodzież:

- trudności w dostępie do zajęć kulturalnych – lokalizacja geograficzna oraz ograniczony dostęp do komunikacji stawały się istotnymi przeszkodami utrudniającymi młodzieży uczestnictwo w zorganizowanych zajęciach kulturalnych;

- potrzeba dostosowania działań do lokalnych realiów – wartościowe wnioski płynące z diagnoz powinny być uwzględniane przy planowaniu kolejnych działań. Organizatorzy projektów powinni kierować się potrzebami wyłanianymi w wywiadach i diagnozach, tworząc inicjatywy dopasowane do specyfiki lokalnej społeczności. Młodzież wyraża zapotrzebowanie na wydarzenia dostosowane do ich wieku i zainteresowań. Istnieje potrzeba zwiększenia liczby przedsięwzięć skierowanych specjalnie dla grupy wiekowej 15-19 lat;

- trudności organizacyjne, mentalne i otwartość na pomoc – młodzież doświadcza różnorodnych trudności związanych z organizacją wydarzeń, z efektywnym planowaniem swojej pracy, mobilizacją. Młodzież potrzebuje przewodników, trenerów i kompetentnych animatorów, którzy podsycałyby młodzieńcze zaangażowanie;

- brak zauważenia młodzieżowej aktywności – inicjatywy młodzieży czasem nie znajdują wystarczającej odpowiedzi ze świata osób starszych, od instytucji i środowiska lokalnego. Współpraca i wsparcie ze strony społeczności lokalnej i funkcjonujących w niej instytucji są kluczowe dla skutecznej realizacji projektów młodzieżowych.

- problemy związane z niskiej jakości infrastrukturą i niewystarczającą ofertą kulturalną – brak infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej, niewystarczająca liczba miejsc na spotkania oraz ograniczona oferta kulturalna to poważne problemy, które wpływają na uczestnictwo młodzieży w życiu kulturalnym.

Wiedza pracowników instytucji kultury o ich odbiorcach rzadko bierze się z badań opinii społecznych czy standaryzowanych form diagnozowania czy ewaluacji, a zazwyczaj jest wynikiem obserwacji i wielu lat doświadczeń – to naturalnie bardzo cenna perspektywa. Nie daje jednak pełnego obrazu potrzeb odbiorców ostatecznych. Brakuje zatem wiedzy źródłowej, badań mieszkańców, otoczenia społecznego, w którym znajdują się instytucje kultury celem sprawdzenia, jak bardzo działania tych placówek mają wpływ na codzienne życie społeczności, jak są ważnym/nie ważnym elementem ich uczestnictwa w kulturze, jakie oczekiwania mają te osoby względem placówek kulturowych. Ostatecznie, pracownicy zainteresowani nowopoznanymi metodami diagnozowania, rezygnują z ich korzystania ze względu na brak czasu oraz brak środków, ale też brak świadomości, że niektóre narzędzie diagnostyczne nie generują tak wielu kosztów, zarówno po stronie czasu, jak i wydatków. Przedstawiciele instytucji kultury za podstawę sukcesu projektów skierowanych do młodzieży uważają podążanie za modą, za zainteresowaniami odbiorców, jak również wprowadzanie innowacji w świat kultury – pokazywanie, że kultury można doświadczyć w ciekawy sposób. To wymaga bycia na bieżąco, orientowania się w tym, czym interesuje się teraz młodzież, co jest popularne, jakie są trendy w popkulturze, jakie gry i aplikacje są popularne wśród użytkowników. I wykorzystując tę wiedzę, pracownicy starają się w jej kontekście umieścić podejmowane działania edukacyjne. Działają, bazując głównie na doświadczeniu.

3. Analiza SWOT

Edukacja kulturowa może odgrywać kluczową rolę w kształtowaniu postaw i zachowań młodzieży. System edukacyjny w Polsce, mimo wielu problemów, oferuje różnorodne możliwości rozwijania zainteresowań kulturalnych, jednakże nie z każdego miejsca w Polsce są one dostępne. Swoją rolę mogą odegrać tu nowe technologie i cyfrowy dostęp, tak już

dzisiaj można zaobserwować, jak media społecznościowe odgrywają istotną rolę w kształtowaniu tożsamości młodzieży i jej uczestnictwa w kulturze, głównie popkulturze. Warto zastanowić się nad tym, w jaki sposób media społecznościowe mogą być wykorzystane jako narzędzie do promowania udziału w kulturze w sposób podmiotowy, przy zaangażowaniu także społeczności lokalnej. Konieczne jest tu zrozumienie wpływu mediów na wybory kulturalne młodzieży. Presja społeczna, wpływ reklam mogą kształtować ich preferencje i decyzje dotyczące konsumpcji kultury. Chodzi o to, by przekazać im nawyki, które inspirują do poszukiwania wartościowych treści.

S	Dywersyfikacja Zaangażowana kadra Aktywność Społeczna inicjatyw	Słaba infrastruktura Ograniczony dostęp Niewystarczające wsparcie finansowe Brak rozwoju talentów	W
O	Technologia i media społecznościowe Projekty i inicjatywy młodzieżowe Rozwój sektora kreatywnego	Komerccjalizacja kultury Ograniczenia finansowe Konkurencja o uwagę	T

Diagnoza uczestnictwa młodzieży w kulturze rysuje obraz dynamicznego środowiska, w którym młodzi ludzie stają przed różnorodnymi wyzwaniami i możliwościami. Zdobyta wiedza o odbiorcach instytucji kultury jest często oparta na opiniach pracowników, którzy na co dzień z nimi współpracują. Ta perspektywa jest niepełna, ponieważ brakuje w niej bezpośredniej wiedzy źródłowej pochodzącej od mieszkańców i otoczenia społecznego. Przedstawiciele instytucji kultury uważają, że kluczem do sukcesu projektów jest śledzenie trendów, zainteresowań i wprowadzanie innowacji w dziedzinie kultury, zwłaszcza dostosowanie się do aktualnych preferencji młodzieży. Wprowadzając te elementy, pracownicy starają się kontekstualizować swoje działania edukacyjne, aby lepiej zaspokoić oczekiwania odbiorców.